

HRVATSKA RIJEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pol godine K 6. — Za Sibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Sibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para petiti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapred plate. — Priobdrena pisma i zahvalne tiskaju se po 20 para po petiti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Politički položaj u monarhiji.

Minuli politički dani donieli su u položaju nekoliko senzacija, koje ne će ostati bez odziva niti bez posljedica. Krize su prilele na svim stranama, a nejasnost situacije uznemirivala je ne samo vodeće odgovorne krugove, gubernamentalne stranke i blokove, nego i iste opozicije.

U Beču je talijanski pravni fakultet bio pitanje, oko kojeg su se bojovna razpoloženja kretala. Južni Slaveni, koji su već davno bili izjavili, da proti talijanskom fakultetu kao takovom, a sa sielom pa talijanskom zemljištu ili bar ne na slavenskom, ništa nemaju, tražili su uporedo sa izpunjenjem talijanskih kulturnih zahtjeva realizaciju i svojih, koji nlepu manje opravdani. Vlada se je tu igrala silepa miša, hoteci izigrati Slavene, a uz to angazirati stanovite skupine za svoju većinu. Istodobno je ona operirala sa napadajima proti dru. Šušteršiću, škakljući osobnu osjetljivost nekih čeških političara i južnoslavenskih, u namjeri, da „Slavenskoj Jedniti“ zadade zadnji udarac. Njezin cilj je bio jasan: Ona je htjela onemogućiti jaku i uspješnu te solidarnu slavensku akciju u nekim važnim pitanjima; htjela je na dalje razcepiti Slavene, jedne poslati u skrajnju oporbu, druge u vladinu većinu, a kada bi to bila postigla, onda bi za ciljo i dalje operirala s tim, što bi slavenske gubernamentalce redovito postavljala prsa o prsa slavenskih opozicionalcima. Režim bi tim bio iznio podupnu, konačnu pobjedu. Ne reorganizacija „Slavenske Jednite“ omela je sve te račune i kombinacije. Skoro istodobno su južni Slaveni prisilili vladinu većinu na za moment zadovoljavajuće izjave u pogledu jugoslavenskih kulturnih zahtjeva, a tim su i oni odustali od obstrukcije u proračunskom odboru. Redovitom toku djelovanja nije ništa bilo na putu. Talijanski pravni fakultet je u odboru prihvaćen i tim je odklonjen predmet, koji je djelatnosti parlamenta neprestance prieto. Vlada je izvučena iz jedne neprilike, ali je istodobno nastala druga reorganizacijom — „Jednote“. Ona je stupila u novi život sa novim statutima, a program joj više nije prijašnji, negativni. Neke novine oduševljeno pišu ob ovom događaju, naviećujući posve nov tečaj slavenske politike u monarhiji. U koliko je to oduševljenje opravdano, pokazati će skoro budućnost. Jedno stoji, da bi jedna ozbiljna i promišljena politika svih Slavena, gdje bi cjelina šttila svim pojedinim slavenskim narodima i plemenima odnose njihove interese, bila poželjna. Jedan jaki slavenski klub, koji bi se postavio sučelice germanskom prodiranju i raznorodjivanju te njegovoj hegemoniji, imao bi i smisla i uspjeha. Sa reorganizacijom „Jednote“ bečka vlada je promašila jedan svoj udarac, koji je imao biti odlučni. Ona će, bude li u „Jedniti“ ozbiljnosti i uzajamnosti, morati s njom u svakom slučaju da računa.

Dok su se prilike u Beču malco sredile, dotle se u Pešti od oluje sve krši i škripa. Između vlade i opozicije nastao je boj sa škandalima i jodkrivicima. Ministar Lukacs je podmetnuo opoziciji — Justhovcima i Kossuthovcima — neke „bombe“. Te bombe imale bi značiti odkrića, koja bi po opoziciju morala biti smrtonosna. Nešto sigurno ima, čim je Justh izgubio svoju hladnokrvnost i ravnotežje te si pustio izbjeci oblo i nesmotreno indiskrecije o političkim razgovorima, koji su se vodili između njega i Lukacs. Kasnije su i Justhovci shvatili zamašaj te nesmotrenosti, jer razumjedu, da su za unapred po svoj prilici izključeni iz kombinacija, na koje su računali, jer da su nepouzdan element. Lukacs će — kako na drugom mjestu obširnije donosimo — u svoje vrijeme sigurno udariti na opoziciju da onemogući neodvišnjake, jer Khuen hoće da tu opoziciju sasma slijera u kut i da održi svoja obećanja dvoru, da će Magjare, turbulentne, nezadovoljne i nepouzdate, preobratiti u lojalne jaganjce.

U Zagrebu ne ide bolje. Tomasić ide dalje označenim putem. Više puta je izgledalo, da mu je koalicija podmetnula nogu i da je njegov pad siguran, no on se akrobatskim skokom našao na nogam, da ponovno iza ledja koaliciju ruši. Sada se u novinstvu zgrabeko vodi cela polemika, da li će jedna jaka grupa — Dušan Popović i dr. Mazzura na čelu — iz koalicije iztupiti. Bi reći, da ovi čekaju samo na zgodan čas, na izliku, e da se iz koalicijine sredine izmaknu.

U Bosni i Hercegovini Srbi su spremili promjenu položaja. Stupili su u opoziciju. No dobro prosudjujući pisanje poluslužbene „Bosničke Post“, kao da je i ova opozicija finta. Poluslužbeni list veli, da blok Hrvata i Muslimana ne može biti gubernemantalna, te prikazuje Srbe tako jakim, da bi oni mogli spriječiti djelovanje sabora. Tu je stanovita tendencija. Hoće se Srbe ponovno vezati uzko sa vladom, a onda izići na nove izbore. Pitner je odlučno prijatelj Srba te sa razpustom sabora htio bi, da Srbe prikaže neobnoo nužnim, a onda da sa Hrvatima i Muslimanima prama zgodi postupa. No ni Hrvati ni Muslimani nisu oduševljeni za gubernemantalnost, jer vele, da je vlada bosanska samo ekspozitura bečke i da sama nije kadra davati garancija i odšteta gubernementalnom bloku ili stranci. Oni će radi toga također samo u stanovitim pitanjima biti u vladu. Tamo će još trebati vremena, dok se prilike ustale.

U Dalmaciji traje stari kurs. Progoni, nezakonitosti, nasilja i favoriziranja jedne klike, koja hoće da javna mjesta zapremi kao svoju baštinu. Ob ovome smo već govorili i zato ne ćemo sada ponovno dirati u onaj trulež.

Facit cieleg položaja? Uvijek i uvijek onaj tradicionalni: divide et impera. A slabosti ljudske, ambicije pojedinaca i privatni interesi omogu-

đu, da se to geslo provodi u praksi. Kada političari slavenski budu ljudi, kada se njihovo kolo očisti od samoživaca i parasita, onda će i tom geslu biti kraj, a Pravda će iznieti pobjedu.

Odluka mješovitoga povjerenstva i izborna klaonica.

„Narodni List“ i izborni škandal ali.

Eto napokon sva tri izborništva mješovito povjerenstvo dosudi dičnom vodji utvaraške stranke, Petru Andrijaševiću! U srcu nas je zazeblu, kad smo za taj nemili događaj saznavali! Prije smo se gromu iz vedra neba nalazili, nego da će nas onaki udes svom svojom žestinom nemilice udariti! Evo kroz trideset punih godina kao lavovi borismo se za čisto i nepatvoreno hrvatištvo; pobjeda smo dosta izvježili; ovu smo držali gotovom činjenicom; ali nam je eto mješovito povjerenstvo u zadnji čas uzkratilo! Na koji je način mješovito povjerenstvo u sva tri izborništva većinu Petru Andrijaševiću dosudilo, to mi ne znamo; ali kad bi htjeli gosp. upravitelj Biliško, Petar i Dr. Niko Andrijašević u ove nas tajne uvesti, to bi bilo za cilju javnosti doista zanimivo. No, to ćemo zaludu izčekivat, jer to nigda na vidjelo neće!

Mi smo se nadali, da će koalicijske novine mukom preći preko ovih doista škandaloznih izbora, ali evo nam „Narodnoga Lista“, gdje posvećuje cilji članak pod naslovom „Pobjeda zakona i pravde“; doista jeftina pobjeda, koja ih u zadaji čas nije stajala velikih žrtava, te sa svim biesom navaljuje na nasilja, koja je tobože pravaška stranka na njihovim pristasa ma izvadjala.

Doslovno piše „Narodni List“: „Dalmacija je vidjela prilično izborni škandala, ali ovakova još ne vidje“. Mi se podpuno slažemo s pisanjem utvaraškog organa, ali u obratnom smislu. Doživila je Dalmacija izbornih škandala, ali da je doživjela onako sramotan način pisanja, kad se protustranci, koju zazornim okom zemaljski odbor i vlada prati, pripisuju nasilja i bezakonja, koja jedino utvaraške perjanice označuju, to se mislim još nigda i nigda u onakoj mjeri dogodilo nije!

Promislite, „Narodni List“ zgraža se, kako izbornu povjerenstvo pretvorilo izborništvo u klaonicu glasova! Zgraža se, snebiva se, organ za interese Jurja Biankini-a! Valjda je želio, da izbornu povjerenstvo redom ruši pravaške glasove, a da njihove glasnike protuzakonito po dva i po više puta pušta na glasovanje. Utvaraški birači i pravaško izbornu povjerenstvo.

Čitajte, gospodo, pa suditte o moralu utvaraškog novinstva, koje nazivlje izborništvo klaonicom njihovih glasova!

Jedna te isto tvrdka pod brojem 1192 glasuje ponovno pod brojem 1606! Opet se isto događa, da jedan te isti birač glasuje pod brojem 189; njegovo se ime u izborni zapisnik bilježi, što se zahtjeva po §. 27 izbor. pravilnika; ali to ništa ne smeta, istoga se birača, s čistim glasom pripušta da ponovno glasuje pod brojem 1714. Opet dolaze istovjetne tvrdke i to pod brojem 957 i 1571, pa što mislite, da li je izbornu povjerenstvo odbilo i jedan glas pod naznačenim brojevima? Ne samo da ga nije odbilo, nego je izbornu povjerenstvo oba glasa primilo. Nami još nije poznato, da je kod običnih izbora uvedeno višestručno pravo glasa! O tomu nam §. 1 izbornoga pravilnika ništa ne kaže! Još mi imamo u zalih takovih slučajeva kao što su istovjetne tvrdke pod brojem 115 i 163; to se razumi, oba su glasa bila primljena; isto se događa i pod brojevima 288, i 841, medjutu ni ovdje izbornu povjerenstvo ništa ne zamjera!

Neka čitaoci promisle, da ovo nisu pravaški glasovi, nego onih, koji udaraju na izborništvo pretvorilo u klaonicu njihovih glasova. Doista liepa klaonica, kad se u njoj njezini birači množe! Još govore o nasilju, bezakonjini itd.! Neka sude triezmeni ljudi: je li ovo sramota, švindl kakvome para nema?

Neka čitaoci još čuju, kako se u klaonici utvaraških glasova njihovi glasovi priznaju. Po §. 1 broj 1 biraju svi oni, koji plaćaju porez bilo posredno bilo neposredno i kao takovi moraju se pred izbornim povjerenstvom legitimirati. Koji ne plaćaju poreza ti ne mogu birati, nego ako su uključeni pod § 1 broj 2 a) b) c) d) e) f) g), ali se ovo u našem slučaju ne obistinjuje.

Pod brojem 2039 ulazi glasoviti Joso Katič Matin. Dvie osobe jednakoga se imena u selu nahode. Nastaje pitanje: ko ima pravo glasa? Da li to pravo ima samo jedna osoba ili obe? Za ovakove bi se slučajve htjelo ovlaštenje, koje zahtjeva §. 26. Izbornu povjerenstvo moralo bi ustanoviti, kojemu Josi spada pravo glasa! Medjutu što se događa? Izbornu povjerenstvo prima glasa, bez da je o legitimaciji i upitalo! Isti slučaj opetuje se pod brojevima 428, 1412, 1667, 583, 1019, 240, 1038, 1080, 1220, 1959, 1300, 727, 615.

Ovo smo mi letimično i to u III izborništvu zabilježili, a da su nam bile na raspoloženje izborne punomoćnice, i dotični zapisnici kao našim protivnicim, bolje bi bez dvojbe upoznali klaonicu utvaraških glasova! Ovo smo izvadili iz trećega izborništva, za koje su naši protivnici najvećom bezobraznošću tvrdili, da je tobože izbornu pravaško povjerenstvo njihovih glasova na stotine i stotine nepravdno odbilo, a kad tamo ono je množinu i takovih glasova primalo, za koje su imali zakonske podloge, da ih odbiju, ali ih odbijali

Fedele.

Talijanski A. Fogazzaro. Preveo D. M. Vežić.

U toj Zuane dovrši svoj težki komad. On zamoli jednog od prisutne gospode, da bi se ustodjao pokupiti podarke. Tamañ da ču ja stupiti napred, kad me zaustavi gospodja Fedele i obrlaka me, nek oznamim Zuane, da se nudja jedna gospodjica, pa bi zavezala njegov koncerat pjevanom partijom, a da ne bi bilo naučno, već po dovršenom ukolo s pladnjicem obilaziti. Ja se nadjoh u dvomnici, nu momče Prina, koji je tu bio ustobio čio i očima je srće, jedva se jedvice dočepa njezinih riječi i požuri se, da saobči ponudu, koju Zuane izčekka s običajnom svečanošću, priskrkujuć, dok je govorio, na sve strane, ko da želi iznaći, gdje je ta plemenita gospodja.

Fedele mi šapnu na uho:

— Bili ste me vi popratili pri Aria di Chiesa? Čula sam večeras, da ste je izvadjali.

Izvinem se, što sam umio vještije. Njojzi sad bi naručnije, da samu sebe sledi, nego

da druge moljaka. Dok je ona snimila rukavice, obavim ja, da se Zuane izdigao i navalice ga odvedem nešto odalje od glasovira.

Medjutim oznanjena publika, ko da je dražba, očepi se slijevati u kavanu, da se nasluša dražestne mletčanke. Uput se Zuane nadije u buljuku čeljadi.

Gospodja sjede za glasovir. Ja sam na nogama sipčio cikom uza nju; budem na zgodi, da promatram lagašno treskutanje njezinih ruku i nemir njezinih ustna. Prignem se i lanut ču joj, da ja mogu zamoliti gojenca konservatorija i on će je popratiti. Ožilnice otrese glavom i uput sigurnom rukom započe preludij. Prije nego će ga dovršiti, zirnua me, ko da će mi: „Što vam se čini?“ ko da mi je voljna upačiti u svoje bledio nu odvažno lice.

Želio bih, da mi je kako izraziti smetenu i tugaljivu sladkoću njezina pjevanja, kad poče iztiha:

Smiluj se, Gospode,
Meni pokajniku!

I nehotice se obazrem na Prinove i na Trelzevo, jer sam se podpuna dosjetio njihovu šaputanju i ironičnom posmjehivanju. Sad se ne smiju više. Moje oči, polahko se vraćaju glasoviru, slučajno nabasaju na slipečeve obrasce, dok se sladljahni glas vatrom strasti nadizao nad rieči:

Ako do tebe molitva moja uzadje, Neka me tvoja desnica stroga ne snadje. Zuane opružio namuseno obličje prama muzici osluškujuć s u pola otvorenim ustima. U to, što bi dlanom o dlan, suočim, da se on s desna naginje i nešto šušljeće komšiji do sebe, a ovaj mu, zvirajući u Fedele, odvraća, ko da o njojzi zbori. Toga je ona trenu pjevala čeznutljivo, da ti srce kida:

Ah, ne popusti, da ikad u paklu Sudjena budem na vječitu vatru.

Sad Zuane nemilo pogleda zdjsi na noge, trznu rukama s oprečke strane glasoviru, ko da želi sabi među svetinjom prokrići put. Čitava se publika okrenu prama njemu, psišuć žestoko i do te, da se on smjesta zaustavi i iznovice sjede. Gospodja se Fedele pomrsi u

pratinji, smete se u intonaciji i rukama zakri obrasce.

— Hrabreno! iztiha ču joj ja. — Napried!

— Ne mogu, ne mogu! — odvratit ona, a ni ne razkri se. — Pozilio mi je, izvinite me.

Jasnovito saobčim, da je gospodji pozilio a ne može prosliediti. Nasta trenutačno migojenje, jer oni od Zuane, pa i ostali, dadiše se u sumnju, da je neki odnošaj između slipečeva postupanja i njezine zabune; nu netom jedan, dva pa četiri rukama zapljeskaše, zaori gromovno svom dveranom. Nekoličak se gospodja prikuči k Fedele, ponudiše svoju pripomoć i zapovrnu je, da bi što okrepna okusila, da se makne odane. I jedno i drugo, zahvaljujuć čedno odkloni, ali to sve očima, bi reći i naginjuć glavom, prije nego li glasom. Glas se na zvuku razkrpočen, utrno, izdiše se izpred glasovira i zasjeđe u izdubini prozora.

Odlučim se, da ču ostati uza nju, a Prinu zamolim, da pokupi darke. Gasta je sve širom tekla u pladnjic. Zuane se naklanjo glavom s lijeva i s desna, kakogod srebro zveku. Pri-

niesu! A kako li klonica „Narodnoga Lista“!

Mi smo uložili utok proti ovakim i sličnim glasovim, ali mislimo, da je mješovito poverjenstvo našo koju zakonsku osnovu, po kojoj su naši utoci nevaljani, neosnovani. To ćemo viditi, kada nam se rješenje dostavi.

Izborna poverjenstvo i pravaški birači.

Naše su pumocije odbijene u III izborništvu u sljedećim brojevima: 325, 301, 537, 585, 661, 735, 806, 809, 843, 869, 872, 901, 990, 1165, 1325, 1270, 1279, 1546, 1638, 1683, 1788, 1954, 2209, 2278, 2330, 2363, 51, 57, 143, 145, 230, 492, 548, 599, 906, 1821, 939, 1796, 1984, 2130.

Na žalost nije nam ostao pri ruci izvadak svih naših odbijenih glasova, ali možemo pouzdano, koliko se sjećamo, utvrditi, da je on morao dosegnuti barem obilatu stotinu; proti odbijenim punomoćnicima uložili smo pod gornjim brojevima utoke, koje, mislimo, da je mješovito poverjenstvo sve do jednoga odbilo, kad je protivnik dobio 149 glasova većine, premda je pravaška stranka bila u većini od 64 glasa prigodom nečuvanih gradačkih izbora. Medjutro organ za interese glasno svojoj publici naviešćuje, da su izborna poverjenstva sačinjavali sami pravaški, koji za su pretvorili izborništvo u klonicu njihovih glasova. Pri ovakim činjenicama, ako se ipak može vjerovati ocrnjivanju, podvalama „N. L.“, tada mi takove biednike jednostavno sažaljujemo; a moralne propalice, koji onako bezočno javnost zaravajaju, žigom sramote pečatimo!

Začudjenje Petra Andrijaševića!

Isti se Petar Andrijašević sniebari radi sreće, koja ga ovoga puta zapalila! Nije se nadao, da će mu ovako liepa jabuka u krilo pasti! On je ostao ponovno gospodarom lu Gornjem Primorju. Da li on ima svih moralnih uvjeta, da bude vodja Gornjeg Primorja, to će javnost, kad Petrov javni rad i život ponovno kroz novinstvo iznesemo, sama rasuditi.

Imamo svjedoka, da je isti Dr. Andrijašević poslao rješenja mješovitog poverjenstva rekao, da je bila pravaška većina, ali, da su falile neke formalnosti kod pravaških glasova. Zašto su falile, valjda bi znao isti Dr. Andrijašević razjasniti, ali on toga razjašnjenja neće nigda na javu izdati, nego će svjedjerno o umišljenoj većini glasova kroz novinstvo svakoake viesti turati.

Do skora vidjenja!

Iz pravaškog izbornoga odbora.

Bombe u - peštanskom parlamentu.

Senzacija u peštanskom saboru na dnevnom su redu. Razprava je o bankovnom pitanju. Dva neodvišnjačka krija, Kossuthovo i Justhovo, napadaju vladinu stranku, a u prvom redu ministra Lukacsu, radi zajedničke banke. Razvija se živahna razprava. Sudjeluje i ministar Lukacs. Pošto je Justh među redcima predbacio dvoilnost Lukacsu, ovaj ustaje te govori. Sav njegov govor protkan je silnom i upečljivom ironijom. Zast. Dessyu, koji je značajno spomenuo prošlost, dobacuje, da se čuva tih reminiscenija, jer u prošlosti se nalaze stvari, koje, kad bi iznesene bile, djelovale bi kao bomba. Na su neodvišnjaci planuli, jer se osjetile pogodjenim. U sutrašnjoj sjednici jedan Kossuthovac je tražio, da se Lukacs čisto i bistro izjavi, koje su to bombe. Lukacs je rekao, da se o pravim bombama ne radi, nego o senzacijama, koje bi kao bomba djelovale. No da

činjalo se, da nešto neustrpljivo izčeka ja izustiti, ja oigrami.

Gospodja je Fedele pomnijom okom pratile docigji njegov zakretaj. Prina jg se primače omigavajuć se i u dvoumicu, bi li, ne bi li i knjozi navli. Ona mu nakresnu glavom, da pristupi i snimiv prsten, položi ga na pladnjik.

— Ja zahvaljujem ovoj plemenitoj gospodi, — poluziti Zuane, kad mu donesešie podarje — ja zahvaljujem ovoj plemenitoj gospodi i molim, da novac bude uručen za okužene u Marailji.

Zadnje on rieči izreče nekom neodušenom enerzijskom gl sa, nekim upečljivim smrskajem obrva i obasežnom gestikulacijom ruku.

Fedele se ne oada nil znakom iznenadjenja ni srčbe. Svjedjer u nj pilji, u ono sumorno obličje, u one utrnutie oči.

— I prstenom su vas podarili, gospodar Zuane — izusti Prina.

Sljepac izpruzi ruku, napipa novac na pladnjicu i izdižuć čelo, opipa ga sa svih deset prsta. — Ne primam ovaj prsten — promroni on. — Kip, koji ja je izpruzilo, on

se ne će dati na tanak led navesti, ni daljnja razjašnjenja iznieti. Justh onda izjavljuje, da je Lukacs govorio njemu, kada se radilo o sastavu kabineta iza pada koalicione vlade, da bi on bio voljan prihvatiti samostalnu banku. Medjutim, da je vladar, prigodom jedne Justhove audiencije rekao, da je Lukacs pristao zajedničke banke. Lukacs je na to replicirao, da on ima u zalihu još dosta toga.

U sutrašnjoj sjednici je ponovno došlo do galame. Predsjednik je udielio ukor jednom zastupniku, i da opravda svoj postupak, pozivlje se na analogno postupanje Justha za njegovog predsjednikovanja. Justh je na to pomamno skočio, oštro vičući, da za svog predsjednikovanja nijednom zastupniku nije ukora podielio. Tom prigodom je došlo do vrlo burnih prizora u kući.

Justh se prieti sada proti Lukacsu, da će iznieti sve njegovo djelovanje, dok je on kao „homo regius“ imao da sastavi ministarstvo. Tu da ima mnogo tih senzacija. Čuje se kao uztek ovomu, da će Lukacs tražiti od vladara dozvolu, da može i on sa svoje stran iznieti historijat svoje misije, a da se uzumogne od napadaja protivničkih obraniti.

Ukupni dojam svega jest taj, da će se u bankovnoj razpravi još iznieti takove stvari, koje će ili razpršiti neodvišnjake ili srušiti Lukacsu.

Joso Burić.

Tako se zove moj bivši prijatelj i kolega, a sada samo prijatelj. Dok smo sjedili skupa na prašnim školskim klupama splitske Realke bijaše jedan od slabijih djaka. Formula nije probavljao. Tek u crtanju bijaše najbolji. Školske discipline teško je podnosio. Na koncu četrtaog razreda po naredbi očevoj zatraži „čistu svjedodžbu“. Ovaj proti volji Josinog htjede njime u vojničku akademiju, gdje bi uzprkos njegovome pretvaranju, da ne vidi i ne čuje, bio primljen, da mu ne nadješie manu u jednoj nozi, što on jedva dočeka. Tad je počeo da slika. Roditelji ne mogli ga gledati, gdje tako „dangubi“. Niesu ga razumievale. Činovnik i umjetnost! Koliki kontrakt!! „Ili na znanit ili se sei! Aut-aut!“ I odrinuse ga od rodnog praga. Kutija boja i jedne bječve bijahu mu sva prtljaga. Samohran. Prvo razočaranje, pa još tako gorko.

Tada gostovaše u Splitu Hrv. Zemaljsko Kazalište. Ode za „komparšu“ a noć bi prenoćavao u — loži Obć. Kazališta. Koji sni, koja fantaziranja?.. Družina ode u Zagreb, — a što sada?... Mjesec dana se vukao od praga do praga, tražeći konak. Joo krug sa prismokom suza. Ustrkovao je sa dve slastice (kruhanice bijahu zatvorene!) Piće mu bijaše izključivo voda, dakle antialkoholist, Knaipovac u praksi i ako ne u teoriji (riedak slučaj!). Kad je bio propao tjelesno, a počeo i duhom klonuti, nadje preko jednoga prijatelja utočiste kod veleučbenie obitelji B, kod koje i danas boravi. Ovdje je prvi dan igrao ulogu „Stidljivog Jakova“. Kasnije se udomačio.

Život mu je roman. I sad se često sjeća svoga pasa od 30 cm. i jutarnjih proučavanja — gladnoga želudca na — autobjektu.

Sastavši se Josom iza dugo vremena, upitam ga:

„Što sada radiš?“

„Slikam“ — odgovori mi.

A jer sam znao, da je dobar crtač, zainteresiraše me njegove radnje, i molim ga, da mi ih pokaže.

Posjetih ga.

Udjoš u njegov atelier (ujedno i spavaću sobu sa dve postelje!) Toliko je prostora, da

će ga i natrag uzeti Predpostavjam — naljutim će on glasom — da je još ovdje nazočan.

Nitko da pišnu. Još se jedan put navratu Zuane na istu stvar. Sad Fedele označi obilježjem Prina, da mu niečno odgovori, što on smjesta i obavli.

— Zamolio bih gospodu, koja su me dopratila, da prsten sutra ujutro vrate — navrat se sljepac. — Medjutim smatram svojom dužnošću, da zahvalim ovoj gospodi.

Umoli, da ga privedu glasoviru i tu ti ga on poče gnjaviti svojim komadom zahvale, a time progna publiku, da uteče u obližnju dvoranu i da tu pretresu od onome, što se dogodilo. Gospodja Fedele, gojenac konservatorija, momče Prina i ja ostadosmo uz glasovir.

— Čini mi se, da je dvorana prazna — prozbiori Zuane, alateš se s udaranjem — Je li tko kraj mene?..

— Je, je — odgovorim ja.

— Ah, onaj gospodar mlečanin! naglisi on. — Ja sam večeras bio i dobrih neuljudan i reda je, da barem vama podam koje razjašnjenje.

(Nastavie će se).

se ne možeš slobodno kretati, ni slobodno dihati. Mješa se miris boja, platna, ulja, papira... Stiene sobe pokrivaju slike. To je serija od 14 slika, koja sačinjava „Put Križa“ (kao i njegov život). Na ovoj težkoj radobi ima lica upravo majstorski doteranih. Na njima se zrcali bol i patnja, patnja i bol.

„Zašto kopiraš? — rekoš mi — „bolje bi bilo, da radiš iz prirode!“

„Moram, to je unosnije, a mora se življe. Pred dva mjeseca prodao sam jednu ovakovu seriju — jednoj crkvi u Kaštelima. Time se uzdržavam!“

„Imaš li još radnja?“

Joso mi iz ugla sobe donese nekoliko svojih slika (razumije se bez okvira). Odmah mi upadoše u oko „Arka de“. Život je u toj slici! Sunčane zrake, sjene, stupovi, zelenilo... Nije više od deset sati jutro... Ni čuha vjetrova... Osjećaš miris netaknute prirode... Čekaaš, da doleti koji leptir ili ptica... Za čudo mi bijaše da jedan patnik, kao što je on, može da izradi nešto tako svetlioga, veseloga puna života. Problem svetla i sjene je dobro rješien. Radnji fali zraka; to joj je jedina mana.

Kompozicije „Sumornost“ i „Mrtvi dan“ sa tehničke su strane nešto slabije, ali u ovima se vidi umjetnika, možda više no u ostalima. Osobito pozadina „Mrtvoga dana“ je uspiela.

„Autoprotret“ za običnog gledaoca izgleda na prvi mah, da nije dobro pogodjen. To je upravo kod ove radnje značajno. Umjetnik ovdje izgleda stariji, upravo s toga, što on ne podnosi „mazanja“ (kako on to veli). On sa par markantnih crta svoga kista iznosi na platno sebe, svoj „ja“, svoju dušu... Ovu je sliku izradio ležeći bolestan u krevetu, što sva slika a osobito oči odaju. Lieva mu je strana nešto tvrda i monotona: meso bez kosti. „Moli!“ je dobra slika, akoprem podsjeća na Bužanov istoimenu radnju. Starica od nekih sedesdeset godina: na zalasku života. Ustne su je miću, šapću i mole, mole i šapću... Odrazuje se lahkoća u vladanju bojama. Na ovoj radnji bilo bi bolje, da je nešto više „maza“. Najveća pogriješka leži svakako u ruci. Fali proporcije i života, što bi lako moglo da bude do modela (rujbe!) Svakako je tomu morao nastojati, da izbjegne, pa bilo to zamjenjivši je tuđom rukom. U očima kao mutno more vidiš joj dušu, koja luta nadzemaljskim, nadoblačnim, nebeskim sferama. Na licu joj čitaš blaženstvo i zadovoljstvo, koje ona u molitvi nalazi — Najbolja, upravo majstorska je radnja „Mali nevaljanac“ sa svojom kapom a Wagner, Mladost, bezbriznost, nestašnost, svježina puti, — sve je na platnu. Posmjeh na usnama. Da se nešto bolje nasmiješ, ugledao bi niz zubi „kao stado ovaca“. Pred tobom je dječak, koji nije još zašao u svet, niti okusio njegovih jada i nevolja. Igračke i sladkiši sva su mu briga. — Joso se ovdje pokaziva kao izvrsan kolorista, rekao bi, iz Bukovčeve škole. Ove se radnje ne bi sramio mnogi priznati umjetnik.

Osim spomenutih slika pokazao mi je portait Kvaternika, koji je takodjer vrijedan spomena, te neke vinjete za album i stihove, koji uza svu nedotjeranost forme, idejama su osobito za njega, kao umjetnika — značajne.

Sa svojim karikatutama, on bi znao bolje da izpunja stranice „Duje Balavca“, nego neki „Baf-Baf“ (čitaj: Meneghelo Dinčić), koji izpod karikature piše, da „i čoravi vidu“ da je to dotičnik, a tamo da i dvostruke naočale metneš, nebi ga — prepoznao.

Pošto sam sve pregledao, zapitam ga:

„Tko te podučava?“

„Nitko“.

Lagao je. On je imao učitelja, i to najboljega — što si možemo zamisliti, kojega je oponašao, kopirao i plagirao, a taj je — priroda.

Znate koliko mu je godina: niti 18!

Vani puše silna bura. Ledeno je. Mračli se. Vrieme je rastanka. „Hajdemo do trga, da se malo prošetao“ — zamolim ga.

„Nemogu, nemam kaputa!“

Spiit, 5 veljače 1911.

A. B.

Političke vesti.

Nova njemačka savezna država. Viečanje o ustavu Alsacije i Lorene dovršilo se nekidan u odboru njemačkog Reichstaga sa neočekivanim rezultatom. Većinom glasova prihvaćen je predlog, da se Alzaciji i Loreni dadu u saveznom vieću 3 glasa, čime bi dosadnja provincija dobila sva prava njemačke savezne države i postala bi uslied toga samostalna kao i ostale njemačke savezne države. Državni tajnik Delbrück protestirao je u ime

vlade proti tom predlogu i izjavio da dalje od predložene osnove ne može počti pod nikakvim uvjetom. Zamolio je odbor da takovim zaključcima ne osujećuje tu vladinu osnovu, koja sadržaje sve, što se daje učiniti. Kod glasovanja zaključeno je ipak sa 17 proti 7 glasova podignuće dosadnje provincije na samostalnu saveznu državu, a sa 20 proti 4 glasa ovaj njezinog zastupstva u saveznom vieću. Pravo zaključak će se još pretresati u Reichstagu. Vlada je odlučno protiv zaključka odbora.

Dioba Poljske. Ruska vlada nastoji, da što više razkoda ona dio Poljske, koji je nju zapao. Tako je ovo dana pripojila nekim svojim gubernijama neke djelove Poljske.

Guerilla u Meksiku. Iz Meksika javljaju, da tamo još uvijek traje Guerilla-boj. Novi guverner Galliaro izjavio, da taj boj podjarae Sjedinjene Države.

Rusija i Kina. Radi neprijateljskog držanja Kine prama Rusije, službene novine ruske opominju Kinu, da će sve posljedice svog postupka ona snositi. Nadodaju, da će Rusija znati naći načina, da zaštiti proti Kini svoje interese na Iztoku.

Iz hrvatskih zemalja.

Dr. Hinković pod iztragom. Kr. banski stol u Zagrebu stavio je pod iztragu odvjetnika dra. Hinkovića, glavnog branitelja u procesu Srba, i to radi mnogih članaka, u raznim časopisima štampanih, u kojima je napadao sudce. U obtužnici se veli, da je dr. Hinković u onim člancima upravo nedolično napadao oblasti i sudove, izvraćao pravo stanje stvari naročito propise zakona, te sudovima podmećao protuzakonitost i neobjektivnost u njihovom uredovanju. Na to je dr. Hinković upravo stolu odklonbenu molbu, u kojoj traži, da se u prvom redu iz senata ukloni viećnik Paveseić kao sudac izražitelj, a onda i cijeli dvor.

Napeći stranački odnosaži u Bosni. Već smo imali prilike, da konstatiramo, kako su u bosanskom saboru Hrvati i Muslimani našli modus zajedničkog rada, dok su se na protivnoj strani poredali Srbi. Srbi, sami se obli, ostali su u manjini te su prešli u opoziciju. To su oni i izjavili, nadodavši, da će njihova opozicija proti vlati biti lojalna, jer da će joj glasovati sve korisne stvari. Hrvatske novine vrlo skeptično registriraju ovu izjavu, pozivajući se na dosadašnji postupak Srba. Nadajlje kao konsekvenciju svog novog položaja Srbi su odklonili izvjestiteljsku ulogu u raznim odborima. Nego „Srbska Rieč“ nadodaje, da bi Srbi mogli i druge konsekvencije povući, pače natuca nešto i o obstrukciji. Tako bi mladi bosanski sabor doživio već pri svom početku i ovu senzaciju. Po svemu izgleda, da Srbi idu za razupstom sabora, jer pomoću novih izbora mogli bi svoje unutarnje stranačke odnose, koji su vrlo zamršeni i napeći, srediti, a uz to bi mogli neke preterane točke svog programa modificirati.

Kasiranje županija. U jednoj sjednici proračunskog odbora ban Tomašić govorio o raznim reformama, koje bi se imale uvesti, a medju ove bi spadalo i kasiranje županija, jer da ove usporavaju poslove i mnogo stoje. Na ovo se „Hrv. Sloboda“ u uvodnom članku osvrće, ustajući odlučno proti tim banovim izjavama. Županije su od davnina temelj našeg državnog ustrojstva, iz njih se razvilo banstvo, a iz banovine kraljevina. Institucija županija je čisto hrvatski specialitet. Isti list zaključuje, da se županije mogu shodno reformirati u njihovom djelokrugu i poslovanju, ali nipošto ukinuti ih.

Iz hrvatskog sabora. U saboru su sjednice dosta monotone. Osim nekih predloga, koji spadaju na poboljšanje seljačkih prilika, razprave se povlače bez ikakvih zanimivosti. Afera Popović-Radić svršila je, da je Radić dao prvomu zadovoljavajuću izjavu. U odborama se sada usredotočuje sav rad.

Brzovlak London-Trst. Saobćeje se „Tršč. Li.“ iz dobrog izvora, da će najdulje početkom budućeg mjeseca ožujka početi obćiti izmedj Londona i Trsta izravni brzovlak. Taj osobiti brzovlak ne bi ticao Beč. Uslied toga poduzela je bečka obćina sve moguće korake, e da brzovlak London-Trst takne redovito na svom putovanju i Beč.

Iz grada i okolice.

ČIRILO-METODSKI PLES.

Sponosom može naš grad, a u prvom redu naša zauzeta omladina, da pogleda na krasan uspjeh prvog čirilo-metodskog plesa, koji je bio u subotu. Bila je to zabava, za kojom je stala visoka, plemenita svrha, namjera, da šibenik i ovim načinom, osim godiš-

njih prigodnih brojnih prinosa, obdari bogato, a sa hrvatskim srem, sircu Istru. Premda Dalmacija imade i svojih borba i svojih nevolja, ipak se u danima veselja sjeća potrebne brate te od svoga odkida, da pripomogne, gdje je potreba osjetljivija, jača.

Subota minula bi dar, kada je Šibenik Istri spremio jabuku... pokladnu. Inicijativom, radom i zauzimanjem naših omladinaca ples je varenčno sjajno uspio. Sve što istinski hrvatski osjeća, sve, što u grudima nosi poštozovno hrvatsko srce, pohrllilo je na onaj ples. Veranda „Hotel Velebita“ bila je puna elegantnih plesača i krasnih, bogatih toaletta dama. Bio je to elitni ples ovogodišnje sezone. Druge prostorijske vrvele su inim posjetiocim.

U 9 sati i po gosp. načelnik dr. Krstelj sa mlavoštom gospodjom nar. zast. dra. Drinčkovića, a dr. Drinković sa mlavoštom gospodjom U. Borčić otvoriše ples. Od onog časa ples se razvio u najživahnijem tempu, posred izvrednog razpoloženja, sve do ponoći, do večere. Tu je lek zabava bila na vrhuncu. Uz pucketanje šampanjskih flaša otvorilo se je bacanje sladkiša i serpentina. Uz ciku i veselu vrisuku šalji voj boji duže potrajao, prekidan od časa do časa pjevanjem rodoljubnih pjesama. Jedva se je bacanje obustavilo, kada orhestar, koji je one večeri upravio krasno udarao, pozove plesače u salu. Plesalo se je sve do 5 i po sati izjutra. Quadrille je izpuzivala cietlu dugu verandu, a lancieres su se igrali u sedam karea.

Na plesu opazimo zastupana sljedeća društva: Sokol šibenski i mandalinski, Pravaška Čitaona, Srbska Čitaona, pjevačko društvo „Srbadija“. Dobrovoljno vatrogasno društvo, itd.

Prostorijske bile su krasno izkičene festonima, grbovima hrv. zemalja i trobojama. Razsvjeta je bila u velike pojačana, što je tvrdka Šupuk tom prigodom badava udielila. Dame su imale ukusne karnet-e, a posred plesa poplavile dvoranu sa cviećem. Za damen-polku je svakoj dami bio dan na razpoloženje kuvert sa... dekoracijama za kavalire.

Ukupni dojam ciele zabave nadilazi svako očekivanje. Odbor se je hvalevrižno trudio, da svaka bude na svom mjestu i da svojoj težkoj zadaći podpunoma udovolji, što mu je i uspjelo.

Naše građanstvo može biti harno mladosti našoj na ovako liepo aranžiranom pjesu. Odbor obćava, da će svake godine ples to bolje odgovarati svom pozivu. I materijalni uspjeh je bio obilan. U koliko smo izviećeni ima dosad oko 1616 K prihoda, a doprinosi još stižu. Primaju se na adresu g. Srećka Bogića.

Ovom zgodom ne možemo propustiti, a da ne žigošemo jednu sramotnu pojavu. Jedna čitava „stranka“, koja nosi na sebi etiketu „hrvatske“ i demokratske, uzteglala se je od sudjelovanja na plesu. To je bio stranački zaključak i zapovjed. Nijedan od malobrojnih utvaraša i demokrata nije na ples došao, tako da možemo sa pravom reći, da su samo i izključivo pravaši doprinieli i moralnom i materijalnom uspjehu njegovom. A treba pamtili, da su na ples bili pozvani, dapače i u plesni odbor, a da je ples bio — za Istru!

Uztežemo se od svih kometata, jer sama ta činjenica komentira sebe dovoljno. Tu se je pokazalo hrvatstvo nekih ter nekih i njihova zasukanost. Hrvatska javnost neka im sudi!

O izvozu i važnosti šibenske luke. Iz vladine zakonske osnove glede parobrodarskog društva „Dalmatia“ vadimo ove interesantne službene podatke, po kojim je naša luka najveća izvozna luka iza Trsta u ovoj poli monarhije. Izvoz po moru iz najvažnijih dalmatinskih luka u kvintalim, bio je sljedeći:

Godina	Iz Građa	Iz Metkovića	Iz Šibenika	Iz Splita	Iz Zadra
1906	972.478	876.552	1.357.141	403.621	32.935
1907	905.763	776.880	1.377.950	663.141	45.675
1908	1.062.022	718.332	1.556.536	669.591	57.271

Ukupni izvoz iz sviju dalmatinskih luka iznosio je godine 1908. kvintala 5,586.594, tako da se je iz šibenske luke izvezlo preko 1/4 ukupne trgovine. Doista liep napredak i uspjeh.

Za uredjenje šibenske obale. U sjednici car. vieća 8. ov. mj. zastupnik dr. Dulibić prikazao je upit na ministra trgovine glede uredjenja onog diela obale od mula do lučkog ureda. U upitu se iztieže sva šteta, koju naš grad trpi radi nevoljnog stanja, u kojem se obala nalazi; osobito se upozoruje vladu na pogibelj, da se oko 120 metara obale sruši, jer je tu sve razpuknotu, te se može dogoditi i koja velika nesreća. Da se svemu tomu stane na put neobhodno je nužno, da se započne sa projektiranim gradnjom obale, te se na koncu pita ministra kani li, u smislu odnosnog zaključka ljetos prihvaćena od parlamenta, odrediti, da se obala od mula do lučkog ureda počme graditi.

Entierre — prevara. Pošto prema nekom izvještaju c. i kr. poslanstva u Madridu, upravljenom na c. i kr. ministarstvo vanjskih poslova, nije imalo željenog uspjeha posredovanje tog poslanstva u svrhu, da se pomoću kr. španj. oblasti stane energično na put Entierro-prevari t. j. takozvanim španjolskim kopačkama sakrivenog blaga, to ovdješnje poglavarstvo upozorava pućanstvo na ovu prevaru, koja još uvijek čini dosta žrtava. — Ove španjolske varalice (Entierre-španjolski kopači sakrivenog blaga) šalju većinom bogatim osobama pismene ponude, u kojima obznanjuju primatelja lista, da se nalaze u španjolskim tvorinama i da mogu biti pućeni na slobodu samo uz plaćanje jedne novćane svote, ali da je njima poznato jedno veliko sakriveno blago, od kojega će primatelj lista u slučaju, da dodje osobno u Španjolsku te predade jednom posredniku rećenu novćanu svotu, dobiti treći dio sakrivenog blaga. Zadnji takovi list bio je dostavljen jednoj tvrdki u Šibeniku. Ovim i mi upozoravamo našu javnost, da ne bi tako nasjeo ovakvom varanju, koje bi mnogima moglo izmamiti liepu svotu novca.

Pokrajinske viesti.

Odgodjenje glavnog novaćenja. Budući da radi zasjedanja delegacija carevinsko vieće ne će moći da do konca ovoga mjeseca otrsi zakon o kontingentu novaka, glavno je novaćenje odgodjeno uobće do sriede 19. aprila, a u kotarima, u kojima je većina pućanstva grčkoistočne nesjednjene vjeroizpoviesti, do 26. aprila 1911. Da se izadje na susret onima, koji se iz inozemstva drage volje prijave poradi novaćenja, a koji saznali za ovo odgodjenje, iznimno će u mjesecu marću, a tako i u prvij polovini aprila stalna povjerenstva radi novaćenja djelovati u više dana i biti će ovlaštena, da primaju na novaćenje gore pomenute novaćke obvezanike.

Zbor dalmatinskih odvjetnika, obdržavati će se u Splitu kod kratko vrieme. Poziva najstariji odvjetnik u Splitu dr. Mangjer. Zadaća će mu biti: obrana staljeke neodvinosti i časti.

Štrajk na „Dalmatiji“ je dovršio. Društvo je većinu osoblja odпустиo i našlo novo uz dosadanje uvjete. I neki od prijašnje momćadi prištaše na stare uvjete. Neki su parobrodi iz Splita već odputovali.

Led. Pišu nam iz Imotske krajine: Amo ima 15 dana zavladao veliki led, što se odavana ne pamti. Toplomjer uvijek kaže izpod ništice. Umage dosta.

Demokratima na odgovor. Pišu nam iz Imotskog: Hoće naši demokrati, da se igraju polemike. Jok džanum. Ne ćemo vam dati taj g u š t. — Ako poslie mjesec dana dogovaranja, tajnih sastanaka u konobi popa Špire ne možete nego onako pisati, kao u „P. S.“ od 8. II., mi vam se smijemo, a istodobno sažaljevamo vas. Biednici! Ovdje ste smiešni!

Pravaši.

Razne viesti.

Židovi. U „Universo israelite“ nalazi se statistika cjelokupnog židovstva na svijetu. Prema toj statistici ima na cietom svijetu 11,817.783 židova. Od tog broja odpada na: Evropu 8,942.266, Ameriku 1,889.409, Aziju 522.635, Afriku 341.867, oceanske otoke 17.016. Evropejski židovi razdieljeni su po državama ovako: Rusija 5,110.548, Austrija 1,224.889, Hrvatska i Magjarska 851.378, Njemačka 607.862, evropejska Turska 282.277, Rumunjska 266.652, Englezka 238.275, Holandija 105.998, Francezka 100.000 (samo u Parizu 70.000), Italija 52.115, Bugarska 33.663, Belgija 15.000, Švicarska 12.264. Grad New-York broji najviše židova od svih drugih svjetskih gradova: 1,062.000. Iza New-

Yorka dolaze: Varšava (U Rusiji) sa 254.712, Budimpešta sa 186.017, Beč sa 146.926, London sa 144.300. Odesa sa 138.935, Brooklyn (New-York) sa 100.000, Berlin 80.000, Kišenjev (u Rusiji) sa 80.237 i tako dalje redom.

Književnost i umjetnost.

„Ante Starćević, njegov život i njegova djela“, napisao Kerubin Segvić. Uslied tiskarskih poteškoća to je djelo konačno tek sada izašlo u liepoj opremi, te obuhvaća I.—IV. i 1—340 stranica u velikoj osmini. Sadržu životopis Starćevićev, njegovo književno, političko i publicističko djelovanje od god. 1844. do konca života. do godine 1896. S time je spojen i velik dio povjesti stranke prava i političkog razvitka u Hrvatskoj. Iznosi njegove odnose sa ljudima i strankama, koje su djelovale kroz to vrieme u domovini. Sve je to dosta obširno i iscrpljivo prikazano. Djelo stoji 4 K, može se nabaviti kod samoga pisca, Zagreb, Medjašnja ulica 20, koji šalje samo uz gotov novac franko ili uz pouzeće. Tko želi uvezano djelo, treba da šalje K 5-20.

Izdanja „Duns Scota“. Zbor franjevačkih bogoslova u Zagrebu, „Duns Scot“, svako malo vremena izdaje po jednu knjižicu za narod. Tako i sad primismo „Katekizam trećega reda sv. Franje“. Zapada samo 10 fillira. Zati: „Spasimo domovinu“. — Socijalno pitanje u Hrvatskoj i treći red sv. Franje. Ciena 4 fillira. Ove su knjižice urešene sa slikama te narodu dobro dolaze, jer ga u mnoga pitanja upućuju.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlastnik, i izdavalje i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Prodaje se kuća

u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom. U dvorištu ima malena kućica. — Potanje kod uredništva

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru 20% od čiste dobiti

Najfinija vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Hrvatska knjižarnica V. Göszl - Zadar 8-30

Traži se

GLAVNI ZASTUPNIK za grad Šibenik do Spljeta

sa najbližim otocjem za uvedenje triju izvrstnih, svakoj kući potrebnih patentiranih proizvoda. Prednost imadu oni, koji su u stanju pružiti dostatno garancija. Pismene ponude neka se šalju na g. RUDOLFA I. DOLEŽALA „Hotel Krka“ do 20. t. m., a ustmene primati će isti dan 20. tek. mj. od 3—5 po podne i 21. od 10—12 prije podne u gore spomenutom hotelu.

PRODAJE SE

mjesto u Varošu na vrlo zgodnom položaju. Obasiže do 3000 m², uključivši zgrade.

Hrvati i Hrvatice!

Pomozite Družbu Sv. Ćirila i Metoda

Austrijsansko parobrodarsko društvo na diionice

„DALMATIA“

udržava od 16. jula 1910. sljedeće glavne pruge:

- Trst—Metković A (poštanska) Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. podne povratak svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B (poštanska) Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povratak svake sriede u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C (poštanska) Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korćula (poštanska) Polazak iz Trsta u utorku u 5 sati poslie podne povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik (poštanska između Pule i Zadra) Polazak iz Trsta svake subote u 6 sati prije podne; povratak u četvrtak u sati 12:45 poslie podne.
- Trst—Metković D (trgovacka) Polazak iz Trsta svake nedjelje u 6 sati prije podne; povratak svake nedjelje u 6 sati prije podne.
- Trst—Vis (trgovacka) Iz Trsta u četvrtak na polnoć; povratak svake sriede u 8 sati prije podne.

VELIKA ZLATARIJA Gi. PLANČIĆ

Vis—STARIGRAD—Velaluka

Kupujte

ništa drugo proti

Kašalj

nahladu, hunjavicu, katar i grčevitom kašlju do li

Kaiser'ove Prsne karamele

(su tri jela)

koji su ugodna teka.

5900 vjerodostojno po-

praćene svjedocbe

lječnika i privatnika

zajamćuju sjeguran uspjeh.

Jedan omot 20 i 40 fillira.

Jedna kutija 60 fillira.

Na prodaji drži:

Carlo Ruggeri, cent. derogrija

i Vinko Vučić, drogerija

12—24 u Šibeniku.

Važno za svakoga!

Podružnice:
Via Giulia br. 20.

Gustav Marko i drug

Trst

Centrala: Via Coroneo 45.

Telefon br. 1930.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Vlastita tvornica za ured porculane i izradba svakovrstnih kipova po uzorku za oveće naručbe.

Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ured.

Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano

sudje, ocaokline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike kolikoće naročitih stvari u ocaoklini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalje se cienici badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

Podružnice:
Via Barriera vecchia br. 33.

Telefon br. 1930.

26. II. 10.

Dobar tek!

Zdrav želućak i nikakove bolesti želućak ne imamo, nikakove bolove, odkad Feller-ove pilule „Rabarber“ m. d. M. „Elsapilule“ upotrebljavamo. Iz osviedćenja kazujemo Vam, pokušajte ih i Vi; one uredjuju stolicu i pospješuju probavu. 6 kutijica stoji franko 4 K. Proizvadijač je samo liječnik: E. V. Feller u Stubi ci, Elsatrg br. 64 (Hrvatska).

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA
:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
 DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
 PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 180.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE. OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SREČKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAČIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

Velika tvornica tjestenine i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora proizvadj svake vrsti ovog jestiva od najboljeg marsejskog griza kao i od dobrog i najfinijega pšeničnoga brašna.

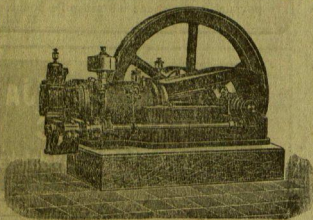
Tvrđka Ivan Šupuk i brat Šibenik

Najsavršeniji gramofoni i ploče
 sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

providjeni znakom "THIS MASTER'S VOICE" "Andjeo" TRADE MARK.
 dobivaju se u knjižari i papirnici:
Ivan Grimani
 Šibenik, Glavna ulica.
 Šalje na zahtjev cijenik i popis komada badava i franko.
 14.-9. 910-911.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.
 Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.
Pečata.
 Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.
 Bogati ilustrovani cijenik. Tvorničko stalno cijenik.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
 14. 9.-910.-14. 9.-911.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravit sve upite:

28. IV. 10.

Kuća Gutenberg,
EMANUEL KRAUS.
 Tehnički bureau Trst, via S. Nicolò 2
 Zahitjevatje cijenik bezplatno i bez poštarine.
 Dopisivanje hrvatski.

Najbolji namještaji snage

kao što:
 motori naplin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjel-ske i električne namještaje snage.

Namještaje na mršavi plin (Sauganlage) prodaje

Draždjanska tvornica motora na plin

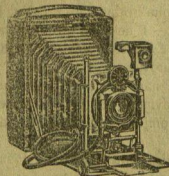
(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)
 najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

KNJIŽARA I PAPIRNICI

Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga romana, slovnica, rječnika, onda pisacih sprava, trgovačkih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.
 Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cieniu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.
 Velika zalaha svakovrstnih **toplomjera, cviker-naočala** od najbolje vrsti i **leća** u svim gradacijama.
 24.-9. 911.

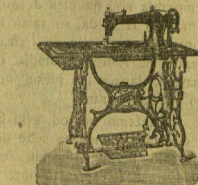
Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebština.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjeftinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

PRODAJEM SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZEĆE, A ROZMATIM I :: BEZ POUZEĆA DO IZMINUCA UTANAČENOG ROKA IZPLATE. ::

IMADEH VELIKU ZALIHU GOTOVIH CIPELA I RADIONICU SVAKOVRSNE OBUĆE I OPANAKA. IZRADIJE SE BRZO I TAČNO PO NAJFINIJEM I NAJMODERNIJEM SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE GG. ČINOVNICIMA, C. KRALJ. VOJNICHTVU, ORUŽNICIMA I FINANCIJAL. STRAZARIMA. PRODAJE SE TAKODJER I NA MJESČNE OBROKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK

Hrvatska Tiskara
 Šibenik - (Dr. Krstelj i drug) - Šibenik

Izradjuje sve tiskarske poslove vrlo ukusno, a uz najumjerenije cienne.

TVORNICI PAPIRNATIH VREĆICA

- ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA) -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima. Izradjuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cienne su vrlo umjerenie, te domaći potrošioći ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

--- NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TAČNO. ---